

עם מי להידבר - עם ההולנדים או עם הפלסטינים?

סכין בגב

מפ"ם היא מפ"ם היא מפ"ם... היא כואת כבר 60 שנה ויותר... לרעה. אין מה לעשות. אין מה לשנות. כזאת היא. יורה ובוכה. מתנחלת ובובה. עושה ומתייסרת. האמלט היה יכול לקבל אצלה שיעורים. אצל אלעזר גרנות, למשל.

בריהבנסת גרנות - איש נחמד, קיבוצניק, משורר, מפ"םניק כמעט מבטן ומלידה, דוגמה נאה של האצולה האשכנזית הנאורה במדינה - הופיע השבוע בטלוויזיה. הוא בא להסביר מדוע אינו נוסע לבוקארשט, למיפגש מתוכנן עם אש"ף. אין הוא נוסע, הכריז. ואין מפ"ם מרשה לאיש מחבריה לנסוע.

ראשית כל, מפני שמפ"ם מכבדת את החוק. נכון, החוק הגרנון, שהתקבל בכנסת בשעות האחרונות על המושב האחרון, הוא חוק פסול ומתועב. מפ"ם תיאבק לכיטולו. אבל חוק הוא חוק, ומפ"ם היא שומרת-חוק.

שנית, מפ"ם לא תדבר עם אש"ף. מפ"ם אינה מרברת עם מי שמחזיק באקרה בידו האחת, ולא חשוב כמה הוא מחזיק בידו השנייה. (עניינית למשל. גרנות רמו על נאומו המפורסם של יאסר ערפאת באו"ם.) המיפגש הזה, אמר גרנות, משרת את התעמולה של אש"ף, ומפ"ם אינה מוכנה לכך.

תוך דקות זכה גרנות בפרס על עמידתו האמיצה הזאת. גאולה כהן, הכוהנת הגדולה של ארץ-ישראל השלמה ומנהיגת התחיה, בירכה את גרנות ואת מפ"ם על גישתם הפטריוטית.

מכיון שאיני מוכן להיות במחנה אחד עם גאולה כהן - שום דבר שפאשיסטים תומכים בו אינו יכול להיות כשר בעיניי, גם אם המדובר כלוח-הכפל - אני מרשה לעצמי לחלוק על עמדתו האמיצה הפטריוטית של ח"כ אלעזר גרנות.

איני בא להתחוכך כאן על עצם היוזמה הגרונה. לא הייתי מעורב בה, ולא נשאלתי לדעתי לגביה. לכן איני יודע נבירור את פרטיה - האם נועדה להעמיד את החוק במבחן, למצות את האפשרויות הגלומות בו, או להפר אותו תוך עימות פנים-אל-פנים. איני יודע מה סוכם - אם סוכם - עם ממשלת רומניה ו/או עם נציגי אש"ף.

שמחתי על עצם היוזמה, מפני שבלטו בה נציגים אותנטיים של הציבור היהודי-המיוזרח בארץ. אני שים שלא היו מעורבים עד כה בחיים המדיניים, כמו הבימא-ישרקן יוסף שילוח, וקבוצות כמו. המיוזרח אל השלום וישרא גופים סימפאטיים.

אני רואה בהתעוררות של האינטליגנציה המיוזרחית הצעירה בארץ קרדאור מכהיקה. אני מקווה שתהיה כרבות הימים לאלומה גדולה שתשפוך אור חדש על כל החיים בארץ, ובמיוחד על גישת המדינה לשלום ולעולם הערבי. אם היוזמה המסויימת הזאת תרמה תרומה להתעוררות זו - כפי שאמר שילוח בטלוויזיה - אני מברך עליה.

אך לא זה הנושא שעליו אני מתכוון לעמוד הפעם. כרצוני לעמוד על דבריו של חבריהבנסת אלעזר גרנות.

ודם כל, מעולם לא הכנתי את הצורך הפנימי של אנשי מפ"ם ודומיהם להסביר מדוע אינם עושים משהו, מדוע אינם מצטרפים להפגנה זו או אחרת, מדוע אינם נוסעים למיפגש כלשהו.

אינך רוצה לעשות משהו - אל תעשה. שב בבית, שתה כוס תה או כוסית וודקה, והסתכל בסרטון האחרון של שירי צביקה פיק בטלוויזיה.

כבואך להכריז מדוע אינך נוסע למיפגש כלשהו, אתה תוקף את הנוסעים. כלומר: אתה מחשיד אותם כבוגדים. כמי שי מוכנים לפעול לטובת האויב, כמי שמשמרתים במתכוון ובמוזד - או, גרוע יותר, מתוך נאיביות וטייפשות - את התעמולה של אש"ף.

בכך אתה נועץ סכין בגבם של הנוסעים, שהם קרובים למחנה שלך, אם כי אינך מסכים איתם.

(במיקרה המסויים הזה, אחד מראשי היוזמה הזאת היה רווקא ח"כמפ"ם מוחמד ותד, ואחד הפעילים העיקריים בה היה לטיף רורי, ראש המחלקה הערבית של מפ"ם.) יתר על כן: אתה מוכנים את עצמך למחנה הימין הקיצוני, חוזר על סיסמאות, מקבל את המינוח שלן ומשרת את התעמולה שלו - הרמוניזציה של אש"ף. כחלק חשוב של המסע לסיפוח הגדה המי ערבית ורצועת-עזה.

הצרפתים ניהלו משאומתן עם נציגיה של תנועת-השיחרור האלג'ירית, בעוד שהפיגועים הנוראים משני הצדדים נמשכו כמלוא התנופה, וכמלוא אכזריותם. האמריקאים ניהלו משאומתן עם הוויאט-קונג במשך חודשים ארוכים, בעוד שהמילחמה נמ שכה בכל הריפות.

חבריהבנסת גרנות אינו יכול לנהל עם אש"ף משאומתן על שביתת-ינשק הדרת, כי איש לא הסמיך אותו לכך. הוא דורש, למעשה, שאש"ף יפסיק את הפיגועים כמתן פרס לכמה ישראלים טובים כמוהו, על עצם הסכמתם להיפגש איתו ולשוחח.

ייתי שמח מאוד אילו זה היה אפשרי, אבל זוהי אוטופיה. יסלח לי הקורא אם אוכיר בהקשר זה את סיפרי אויב, אחי שיצא זה עתה לאור בבריטניה. (הקורא יכול להשיגו באנגלית, אך אינו יכול לקרוא בינתיים בעברית, כי שום מו"ל ישראלי לא מצא שהוא חשוב לציבור הישראלי.) על גבי 340 עמודים מסרתי בו רוח מפורט וממצה, כלי כחל ושרק, כלי להוסיף וכלי לגרוע. על 12 שנות הדרשיו שניהלתי עם אש"ף, ושבתן קיימו חבריי ואני מאות שיחות עם ראשי אש"ף בכל הדרגים.

אחד הנושאים המרכזיים של דרשיו זה היה, כמוכן, המאבק המזויין (כפי שנקראת, בלשון אש"ף, התופעה הקרויה אצלנו טרור).

היו ששוכנעו עליידי טעותנינו, כמו סעיד חמאמי ועיצאם אל-סרטאורי. היו שטענו כלפינו שאם יפסק המאבק המזויין, לא תסכים ממשלת-ישראל לעולם לוותר על שעל מאדמת הגדה והרצועה, וכמוכן לא תכרע עם נציגי העם הפלסטיני. בין הסבורים כך יש פלסטינים מתונים שבמחנות, הדוגלים בפירוש בשלום עם ישראל.

רציה לומר: הוויכוח על הפיגועים, והנסיון לשכנע את אש"ף בצורך להפסיקם, הוא בעצמו חלק מן הדרך שיה.

השפעת הפיגועים על מחנה-השלום הישראלי היא אחת הט ענות החשובות בתוך המחנה הפלסטיני נגד המשך הפיגועים. ואילו רפיסתו ועליבותו של מחנה-השלום הישראלי (ומפ"ם ב תוכו) בשעה זו הן נימוק חשוב בקרב הפלסטינים להגברת הפיגועים.

מה טעמים צריכים לחזור על המליצה הישנה ותכונה: משאומתן מנהלים עם אויבים: לא עם הולנדים. לא עם רנים. גם לא עם הציבור הנחמד באירופי, שאליו שלחנו זה עתה את נשיאהמדינה. אלא עם הפלסטינים, עם אש"ף.

הדרשיו עם האויב אינו טובה שאנחנו עושים לו, ושעליה מגיע לנו פרס (הצהרה דרמאטית, הנחת האקדה מן היר), כשם שאנחנו איננו חייבים לאויב מאומה על נכונותו להיפגש איתנו.

אנחנו נפגשים כמי ששייכים לשני עמים-אויבים, כדי לפלס דרך לשלום, להפסקת המילחמה, להתפייסות, להשלמה, וממילא להפסקת הפיגועים, הקטל וההרס משני הצדדים.

המילחמה כינינו ובין העם הפלסטיני אינה מילחמה רגילה בין שתי מדינות, המסתיימת במשאומתן שיגרת ביין שתי ממשלות. זוהי התנגשות היסטורית בין שני עמים, בין שתי תנועות לאומיות, בין שתי השקפות-עולם. הדרך לשלום ארוכה ורבת חתחתים. היא מחייבת הירבדות קורמת בין החלוצים, לשם הכשרת הלבבות, יצירת אווירה חדשה, שינוי תרמיות, יצירת גשר ראשון, שעליו ייפגשו כבוא העת הממשלות - ממשלת-ישראל וממשלת-פלסטין-הומנית.

מי שאינו מוכן זאת אין לו מקום בדרשיו, ואל לו לנסוע למיפגשים.

זהו גם התשובה לידידי עמוס קינן, שהסביר במאמר מדוע הוא לא התכוון לנסוע לבוקארשט. הוא כועס על יאסר ערפאת, מפני שזה לא מסר לי הצהרה "הדרמטית" כאשר נפגשתי איתו בבירי רדת הנצורה, ביום שבו נערכה בתל-אביב הפגנת ה-100 אלף נגד המילחמה בלבנון.

גם קינן סבור, כנראה, שהגיע פרס לתנועת-השלום על שהפגינה נגד המילחמה, או לי על שחצית את הקו ונפגשתי עם ערפאת.

הפרס היה צריך ללבוש (לדעתנו) צורה של הצהרה, שהיתה מפלגת את הלוחמים בביירות הנצורה, בשעה שעמדו על חיהם מול העוצמה האדירה של צה"ל, והמתינו בכל רגע להסתערות הקטלנית של אריאל שרון, שתחרין את גורלם.

ומדוע מגיע לנו פרס? מפני שאנחנו (כך אומר קינן) החוקים.

אולי צורך קינן. אולי חמיק יאסר ערפאת הזרמוניות חשובות. אולי היה צריך לנהוג לפי הכללים שקבע לו קינן, אולי.

אולם הרי זה כל העניין: איי אפשר לשכנע בכך את ערפאת, ואת עוזריו ובני-עמו, אלא בדרך של רישיו. איי אפשר לשכנע שום אדם בעולם משהו אם אין מברכים אותו ומסתכלים בעיניו. כל שינוי - אצלם ואצלנו - מחייב דרשיו. והרי זו כל התורה על רגל אחת.

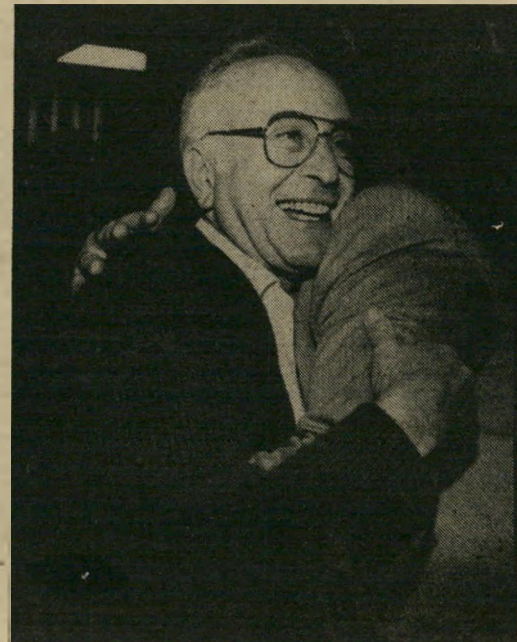
אינך יכול לומר: בירכתה של גאולה כהן היתה טכסיס כלכר. לא, גאולה כהן אמרה את האמת שלה לאמיתה. היא בירכה אותך כלכ שלם, ובצדק. צר לי לומר שזוהי ברכה המגיעה לך.

טענה הראשונה של גרנות היתה כי אינו רוצה להפר את החוק, גם כשזה חוק נתעב ושעורריתי. אפשר להתווכח על הגישת הזאת.

אנחנו דוגלים בקיום מדינת-חוק, ואל יחליט איש מאיתנו כלכ קל להפר חוק זה או אחר. לעומת זאת כולנו יודעים שיש חוקים אשר אדם הגון חייב להפר אותם. שהרי אחרת צדקו כל אותם גרמנים טובים, שישבו בשקט בימי תשואה מפני שהיו שומרי-חוק - והחוק הגרמני ראו נחקק עליידי מוסדות שנבחרו באורח רמקוטי.

דעת-הקהל הנאורה בארץ, שהיא שומרת-חוק, הצדיקה בחלקה את אנשי יש גבול, שסירבו לשרת בלכנון, ושהלכו כראש מורם כללא.

ויכוח זה חשוב כשלעצמו, והוא לא תם.

ח"כ גרנות: צל"ש מפני גאולה כהן

אולם כאשר דיכר אלעזר גרנות, השאלה אם להפר את החוק או לא כלל לא עמדה על הפרק.

איש לא יכול היה לדעת - וגם אלעזר גרנות לא ידע - מה תהיה דמותו של המופגש אשר תוכנן, ואם יהיה חוקי או בלתי-חוקי.

החוק החדש לא הועמד מעולם במבחן מישפטי. שום בית-מישפט מוסמך לא קבע עדיין אם מיפגש זה או אחר, בנסיבותיו המסויימות, הוא חוקי או בלתי-חוקי. איש לא יכול היה לדעת אם המיפגש אשר תוכנן בבוקארשט ייערך בנסיבות אלה או אחרות, בצורה זו או אחרת, בהרכב זה או אחר - ועל כן איי אפשר היה לדעת אם בית-מישפט ישראלי ימצאו אותו בסופו של דבר כשר או בלתי-יכשר על פי החוק המתועב, שגם בו יש חריגים.

משום כך נדף מהבחרותו של גרנות ריח מסויים של הלשנה. והרי נאמר אצלנו, בגלל סיבות טובות מאוד, שלמלשינים לא תהיה תקומה.

יקר הטענה של גרנות היא שאסור לדבר עם אנשי אש"ף מפני שהם מחזיקים ביד האחת אקרה. זוהי טענה סופולארית, שיש לה צליל יסה. למרבה הצער, אין בה שום ממש.

גם אנחנו מחזיקים בידנו אקרה (וטנקים, ומטוסים, וסטילים, ואת הצבא החזק ביותר במרחב כולו, וגם גליון של השבועון סאנדיי טיימס). אנחנו משתמשים באקרה זה ככל העולה על רוחנו. ממשלתנו אמרה רישמית, ולא פעם, שלא תפסיק מלהלום ב"אירגון המחבלים" - ולא חשוב מה גידי אש"ף ומה יעשה, איוו עמדה ינקוט ואיוו מדיניות ינהל.

האם נצדיק את הערבים, יאלה. ישענו שאינם מוכנים לדבר עם ישראל, כל עור היא מחזיקה בנשק ומשתמשת בו? האם היתה הנהגת ישראל מסכימה לנהל משא ומתן עם ממשלה ערבית כלשהי אילו היה התנאי לכך שצה"ל יושבת בימ, ביבשה ובאוויר, בשטחים הכבושים ובלבנון?